

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000561257

Datum
4 december 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met
CZW en KR

Bijlage(n)
2

Aan
Van

Minister BZK en Staatssecretaris BZK
D D&B

nota

Commissiebrief inzake verslag EU-rapporteur EP-
verkiezing op Curaçao, Aruba en Sint-Maarten

Aanleiding

De Tweede Kamercommissie Koninkrijksrelaties heeft in 2024 rapporteurs aangesteld inzake de "relatie van de Caribische delen van het Koninkrijk met de EU". Deze rapporteurs hebben in juli 2025 verslag uitgebracht over de mogelijkheden voor het verlagen van de drempels voor de deelname aan de Europese Verkiezingen voor de inwoners van Curaçao, Aruba en Sint-Maarten (hierna: dCAS) (zie bijlage 1). De commissie Koninkrijksrelaties heeft naar aanleiding van dit verslag vragen gesteld aan de minister en staatssecretaris van BZK.

Geadviseerd besluit

1. Instemmen met de beantwoording van de in het verslag gestelde vragen;
2. Ondertekenen van de antwoorden door M BZK, mede namens de staatssecretaris.

Kern

Verslag EU-rapporteurs

In het verslag van de rapporteurs wordt geconstateerd dat de opkomst onder de kiesgerechtigde inwoners van CAS achterbleef op andere kiesgerechtigde Nederlanders in het buitenland: 39 vs 49 procent. In het verslag worden hier drie mogelijke redenen voor genoemd: 1) Het registratieproces wordt als ingewikkeld ervaren, 2) Het aantal stemlocaties is beperkt in tegenstelling tot andere delen van het Koninkrijk en 3) Beperkte informatievoorziening onder de kiesgerechtigden. Met de beantwoording van de vragen is gewacht tot de definitieve uitslag van de Tweede Kamerverkiezing 2025 was vastgesteld, zodat deze waar nodig bij de beantwoording kon worden betrokken.

Beantwoording vragen

De antwoorden op de vragen (bijlage 2) zijn zoveel mogelijk gebundeld. In antwoord op de vragen over bovenstaande redenen wordt het volgende aangegeven:

- In de evaluatie van de EP24 is het voornemen aangekondigd om de uitbreiding van het aantal briefstembureaus op CAS mogelijk te maken. Dit voorstel maakt onderdeel uit van het wetsvoorstel stroomlijning verkiezingsproces dat dit najaar in consultatie is gegaan.

- In de evaluatie is tevens aangekondigd dat u in gesprek zult gaan met vertegenwoordigers van CAS over het bevorderen van de toegankelijkheid van de Europese verkiezingen aldaar. Op ambtelijk niveau is hier reeds contact over geweest met de rijksvertegenwoordiging van CAS.
- In de brief wordt aangegeven dat deze gesprekken nu de TK-verkiezing achter de rug is zullen worden voortgezet. Tevens zal er dan een onderzoek worden uitgevoerd naar de mogelijkheden om de toegankelijkheid van de TK- en EP-verkiezing op CAS te vergroten.

Onze referentie
2025-0000561257

Datum
4 december 2025

In antwoord op de vraag hoe de privacy van het huidige proces wordt gewaarborgd, waarbij een kopie van een ID-bewijs moet worden opgestuurd, wordt gewezen op de richtlijnen voor het veilig maken van kopieën van ID-bewijzen en op de "privacyverklaring kiesgerechtigden" van de gemeente Den Haag. Kiesgerechtigden wordt geadviseerd deze leidraden te volgen. Ten aanzien van de vraag of u digitale identificatie overweegt wordt geantwoord dat de introductie van digitale identificatie in dit proces momenteel niet wordt overwogen omdat de huidige werkwijze voldoende waarborgen biedt.

Ten slotte zijn er twee vragen gesteld waarin een vergelijking met Frankrijk wordt gemaakt. In reactie op de vraag waarom Nederland de deadline voor registratie voor kiezers in het buitenland en op CAS niet aansluit op die van Frankrijk wordt opgemerkt dat de organisatie van de EP-verkiezingen een nationale aangelegenheid is. Vervolgens wordt gewezen op het belang van voldoende tijd voor de zorgvuldige uitvoering van dit proces en dat het verplaatsen van de deadline naar een later moment dit zou bemoeilijken.

De vraag welke aanpassing nodig is om studenten afkomstig uit de CAS die in Nederland studeren automatisch te registreren in het kiesregister voor de EP, wordt beantwoord door erop te wijzen dat de Kieswet geen onderscheid maakt op grond van de reden waarom uit CAS afkomstige kiesgerechtigden in Europees Nederland verblijven en dat dit dus een aanpassing van de Kieswet zou vergen.

Toelichting

Kiesgerechtigheid EP-verkiezing CAS

Inwoners van de CAS die minimaal achttien jaar zijn en de Nederlandse nationaliteit hebben zijn kiesgerechtigd voor de EP-verkiezing. Hierdoor hebben bij deze verkiezing meer CAS-inwoners kiesrecht dan bij de verkiezing voor Tweede Kamer en het kiescollege niet-ingezetenen voor de Eerste Kamer, waar kiesgerechtigden ten minste 10 jaar in Europees Nederland moeten hebben gewoond, of in de Nederlandse openbare dienst werkzaam moeten zijn. Het aantal geregistreerde kiezers en uitgebrachte stemmen was bij de EP24 als volgt:

Tabel 1: Opkomst CAS EP24

	Geregistreerd	Stemmen
Aruba	1.187	388
Curaçao	1.346	581
Sint-Maarten	204	73

Opkomst CAS Tweede Kamerverkiezing 2025

Uit tabel 2 blijkt dat zowel het aantal geregistreerde kiezers, als het aantal uitgebrachte stemmen bij de TK-verkiezing van 29 oktober jl. in Aruba, Curaçao en Sint-Maarten is toegenomen. In het vernoemde onderzoek zal aandacht worden besteed aan de mogelijke redenen hiervan, zodat hier waar mogelijk lering uit kan worden getrokken voor toekomstige verkiezingen.

Onze referentie

2025-0000561257

Datum

4 december 2025

Tabel 2: Opkomst CAS TK25

	TK-2025		TK-2023	
	Geregistreerd	Stemmen	Geregistreerd	Stemmen
Aruba	852	648	538	419
Curaçao	1722	1195	1250	845
Sint-Maarten	234	176	200	134

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Verslag EU-rapporteur	
2	Beantwoording Verslag EU-rapporteur	